

In qua quidem descriptione causam preteris materialem pluuiam igneam seu sulphuream facimus, causam vero efficientem ipsum constituimus Iehouam, utpote qui eum quasi de nouo ex nihilo creat, seu ex arca Dei thesauraria, seu inuisibili aeris arca thesauraria eum producit. Causa formalis in eo explicatur, quod dicitur pluuiam non aqueam, sed igneam, atque sulphuream. Denique finem in eo expressimus, quod ad impiorum pœnam & destructionem procreari soleat.

Sacræ paginæ testimonio has omnes preteris causas in hunc modum probare possumus. Apud Psalmistam igitur regium primo hæc inuenimus scripta. *Impluit Iehoua super improbos prunas, ignem & sulphur, ventumq; vario prestere coniunctum, Ps. 11. 6.* Vbi tam materiam quam formam, atque etiam efficientem causam & finem exprimit Propheta. Materiam quidem in eo, quod dicit *prunas, ignem, & sulphur*: atque in his dictis etiam per formam satis patentem distinguit preterem ab alia pluuiam aqueam. Tum postea causam efficientem, non solem, utpote creaturam ponit, sed Iehouam creatorem, qui agit immediate in omnibus. Denique finem facit, uti impios cruciet & morte afficiat. De istiusmodi etiam meteori effectu sic scribit David alibi. *Vt ignis exurit syluam, ut flamma accendit montes, ita prosequere eos procella tua, & turbine tuo conturba eos,* Vbi Propheta videtur preterem accipere pro specie turbine: Similiter istiusmodi meteori effectum sic verbis expressis describit Moyses. *Sulphure & sale adeo adusta est eius terra, ut neque feri neque pullulare possit, neque prouenire in ea vlla herba,* Deut. 49. 23. Denique in Genesi verbis planis & apertis sic confirmantur descriptionis nostræ supradictæ membra. *Demisit (inquit Textus) Iehoua à cælis pluuiam sulphuris & ignis super ciuitates Sodoma & Gomorra, quæ subuertebat ciuitates & totam planitiem, & omnes incolas & sœtum terræ, propter impietatem inhabitantium.*

Quare quam sit vana Ethnicorum Philosophantium, & Christianorum ipsorum sectatorum hac in re opinio, etiam luculentissime sapienti, hisce quæ à nobis prolata sunt, diligenter reputatis, apparebit. Quod autem (ut dicitur à cælis) textus intelligat per cælos aeris penetralia, quæ arcam meteororum omnium thesaurariam in præcedentibus esse declarauimus, confirmant hæc antistitis dicta, *Aperiet tibi Iehoua thesaurum suum optimum cælos, dando pluuiam tempore suo,* Deut. 28. 12. Et alibi dictum est, *Peruenisti in thesauros niuis? aut in thesauris grandinis inspectionem habes?* Job. 38. 22. atque ita in cæteris; Vbi certum est, quod cuiuslibet speciei meteoricæ arca sua thesauraria DEVS habeat, & quod de potentia occulta in actum manifestum pro placito creatoris producantur. Nec certe impertinens videri debet sapientibus hæc nostra de huiusmodi meteori inquisitione disputatio, in qua contra istiusmodi seculi philosophantium opinionem, eiusdem generationem Deo Opt. Max. Iehouæ attribuimus, & non causis in natura fortuitis, aut rebus creatis, cuiusmodi sunt sol & stellæ &c.

Nam cum certum sit, & textu sacro confirmatum, quod mundus mediante diluuiio istiusmodi igneo die vltimi iudicii forma hac sua præsentem priuabitur, destruetur atque purificabitur, in primis inter Christianorum doctos sedulo reputandum putamus, quod istiusmodi philosophorum Ethnicorum error à statu Christiano in exilium, ultra montes Hyperboreos pellendus sit, & in perpetuam bonorum hominum obliuionem tradendus: Videlicet quod causa istiusmodi meteori (mediate quo mundus in vltimo pereat destrui, hoc est, à forma priori purificatione mutari atque purgari debeat) à terra mediante solis & astrorum æstu oriri soleat, & non à Deo omnium mirabilium patre, cui sit laus & gloria. Nonne ob hanc causam dictum est, *quod hominis filius veniet ab oriente in occidentem, more fulguris & ignis consumentis?* Matth. 27. Sic etiam Iehoua dictus est *ignis consumens, coram aspectu cuius nihil perdurare potest, montes enim sicut cera liquefunt &c.* Deut. 4. Et tamen Peripatetici & Christiani, qui eos sequuntur, volunt istiusmodi potentiam ab exhalationibus imaginabilibus solummodo oriri, sed ad propositum.

Cum materia turbine seu Typhonis sit eadem, quæ Preteris, licet alia forma & quantitate minori à cælis emitti obseruetur, ideo ipsi etiam ex Sacri Biblii consensu descriptionem hanc sequentem attribuimus; Et primum diuidimus in turbine igneum seu inflammatum, atque non igneum, sed in gyrum pulueres, & paleas, resque quandoque grandiores circumrotantem.

Turbine inflammatum sic ex sancto testimonio describimus.

Turbo inflammatus est ventus igneus, in globum seu rotam circumuolutus, qui è penetrali suo, tam à plaga septentrionali quam Australi, atque etiam Africo, numine diuino prodiens, factus est quandoq; Iehouæ vehiculum, ex quo quasi tabernaculo sanctis apparere, ipsos alloqui, quandoque etiam ad se in cælum rapere, & ut plurimum in impios vindictam suam emittere ei placet. Vbi causa materialis est ventus seu aer igneus; formalis est ille aer inflammatus, in rotam circumuolutus. Locus est penetrale suum, hoc est, nubes eius generationi appropriata, efficiens est virtus Iehouæ, mediante qua ex thesauris ipsi propriis depromi: finis, ut sit sedes essentia diuinæ, & quasi tentorium, à quo cum sanctis suis quandoque loqui, & spicula pœnas in impios effundere solet; Plagas etiam mundi, à quibus prodire solet ut plurimum, expressimus. Atque hæc omnia contextus sacri auctoritate defendimus.

È penetrali (inquit Iob) prodit turbo, & à dispergentibus frigus, Job. 37. 9. hoc est à septentrione, ut

R

Hiero-